

3. GAIA: ESTALINISMOA ETA HERRI-DEMOKRAZIAK ERDI ETA EKIALDEKO EUROAPAN.

Europar garatu zen: **Herri demokraziak?**

- SESB (Sobietar Errepublikar Sozialisten Batasuna)
- Polonia
- AEF
- Txekoslovakia
- Errumania
- Hungaria
- Bulgaria
- Jugoslavia (salbuespena)
- Albania

.Ezaugarriak

- Monopolio politikoa bilakatu zen → **SESB-n Estalin**
- Balidabideak publikoak dira, estatuaren eskuetan geratzen dira.

. Herri demokrazien faseak

1. Herri demokraziak 1944/48-52
2. Sobietartzea 1949/1955
3. Sozialismoaren eraikuntzaren burutzapena

1. Herri demokraziak 1944/48-52

Garai hau herri demokrazien eta erregimen mistoen garaia izan zen.

. PROLETARIOTZAREN DIKTADURA

Herri demokraziak klase gizarteak ziren: burgesia existitzen zen baina, bai langileriak bai nekazariak berdintasun politikoa eta soziala lortu zuten.

Eredu mistoa, burgesiaren eta ezaugarri komunisten artean zegoena. Alderdi aniztasun sistema mantendu zuten baina alderdi bakarreko sistema batera abiatu ziren.

Erreforma ekonomikoak, jabetza pribatua eta nazionalizazio handiak konbinatuz, nekazaritzaren erreforma, enpresa industrialak nazionalizatuz, garraioak eta bankuak konfiskatuz besteak beste. MI NO ENTENDER

Proletariotzaren diktaduraren azken helburua estatuaren suntsipena zen.

Komunismoak jabetza pribatua eta aberastasunaren banaketa injustua ekiditen zituen,

hortaz, ez zen administrazio sozialaz arduratzen zen estrukturarik behar. Ordena kudeaketa automatikoaz burutuko zen.

Horretarako gizaki eredu berria finkatu zen (homo economicus-a alde batera utziz) → Gizartea era naturalean justua izango zenez, gizartean jarduteko autokontrola izango zuen gizakiak, betiere era justuan. Arlo ekonomikoan, bakoitzak zehazki behar zuena izango zuen, ez gehiago, ez gutxiago. ← Hori zen demokrazia perfektua (Berdintasuna sustatzen zuena, eta bakoitzaren behar zehaztutara egokitzen zena). Horrela, klaseen arteko desberdintasunarekin amaituko zen (eta humanitarismoa berreskuratu). 1917ko Urriko Iraultzan Leninek forma eman zion proletariotzaren diktadurari. Lehenik eta behin, sistema kapitalistatik atera behar zen, baina momentuz horren estruktura edo oinarri batzuk mantenduz. Horrekin batera, guztientzako berdintasuna lortzeko birbanaketa justua egin behar zen, eredu sozialista jarraituz.

Fase honek komunismoa aurrera eramateko oinarria finkatu zuen. Burguesiarekin amaituko zuen, eta horrekin batera klase esplotatuarekin. Horrek biztanleria osoa langilea izatera eramango zuen, Estatuarenpean egongo zena.

Ideologia honek, demokrazia burguesa klase horren diktadura gisa ikusten zuen, baina haiek ere diktadura ez-zuzen bat finkatu zuten. Proletariotzak Estatuak jarraitu beharko zituen pautak finkatzen zituen (diktatzen zituen). Hau da, ideologiaren jarraitzaileek proletariotzaren diktadura burgesiaren diktaduraren antitesis ezinhobetzat hartzen zuten.

. FANTÁSTICO RESUMEN:

- Langilen, nekazarien... berdintasuna lortu zen.
- Bigarren faserako oinarriak finkatu zituzten → Komunismorako progresioa
 - Ekoizpen indarrei garrantzia
 - Berdintasuna → Bakoitzak ahal duena egin, eta behar duena jaso.
 - Administrazio automatikoa
 - Kapitalismoarekin gutxinaka amaitu

Hala ere, proletariotzaren diktaduraren joera konsolidatzea izan zen. Marxista leninistek prozesu hau burokratizazio arazoaren kausatzat hartzen zuten. (*Leninek aitortu zuen burokratizazioa komunismorako eta proletariotzaren diktadurarako arazo bat izan ahal zela*). *Bi gauza gerta litekeen proletariotzaren diktaduraren ondoren:*

- *Komunismora heltzea*
- *Fracasar en el intento*

2. Sobietartzea 1949/1955

Bigarren fasean, sozialismoaren eraikuntza eta sobietartze prozesua egin ziren.

Sobietartze prozesua 1950ko hamarkadaren erdialdera arte iraun zuen, eta iraultza sozialistan izan zuen hasiera. Aldi honetan ordena sozialista ezarri zen, eta ondoriotzat herridemokraziak proletariotzaren diktadura izatera pasatu ziren.

- [Horrela, bilakaera gradual baten bitartez klase langileak estatuaren buruzagitza lortzen du.](#)

. Arlo juridiko-politikoan → Estructura sobietikoa zuten hainbat konstituzio egin ziren (gehienak eredu komunistaren aldekoak):

- Hungaria (1949)
- Albania (1950)
- Polonia (1952)
- Errumania (1952)

. Sobietartzeak aldaketa estrukturalak ekarri zituen, “sozialismo erreala” aldarrikatu zutenak.

. Hainbat ezaugarri:

- Pluralismo politikoa itxurazkoa zen, hau da, ez zen erreala. Alderdi komunistak zuen kontrola. [Alderdi sozialistek komunistarekin batertatzera behartuta ikusten zuten haien burua.](#)
- Erreforma ekonomikoak egin ziren → Jabetza pribatuaren amaiera suposatu zuten. [\(Hori sozialismorako onairrietako bat da\)](#)

3. Sozialismoaren eraikuntzako burutzapena

Eta hau buruzagi komunistek SOZIALISMOAREN ARRAKASTA adierazi zutenean hasten da. Aldi honen ondorioa proletariotzaren diktadura “Herri osoaren Estatu”-k ordezkatu zuen.

. Zabalkuntza eta konstituzio berriak egin ziren:

- Bulgaria (1958an), Txekoslovakia y Errumania (1960ean), Hungaria (1962an)

. Ezaugarriak:

- Ekoizpen sozialisten ereduaren arrakasta:
 - Jabetza pribatua desagertzea
 - Nekazaritzaren kolektibizazioa
- Herriaren batasun politiko eta morala
- Gizon sozialista berria: [\(homo economicusaren kontrakoa\)](#)
 - Aberastasun espirituala
 - Purutasun morala
 - Osotasun korporala

. Ondorioa: Klaseen arteko borroka amaitzen da, klaseak desagertzen dira. (lan sektore ezberdinak izatera pasa ziren, herriarentzako armoniaz lan egiten zutenak). Horrela **homogeneotasuna lortu zen**. “Langileak” kontzeptua desagertu zen, eta kontzeptu berria garatu zen: HERRIA.